

EVROPSKÁ UNIE
Evropský námořní a rybářský fond
Operační program Rybářství

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Shrnutí Výroční zprávy o implementaci Operačního programu Rybářství 2014–2020 za rok 2021

pro veřejnost

1 Úvod

Výroční zpráva o implementaci Operačního programu Rybářství je zpracována na základě článku 50 nařízení o společných ustanoveních a článku 114 nařízení o Evropském námořním a rybářském fondu (dále jen „ENRF“). Výroční zpráva je zpracována za rok 2021.

Operační program Rybářství 2014–2020 (dále jen „OP Rybářství“) je nástrojem čerpání podpory z ENRF, přispívá k provádění Společné rybářské politiky a naplňuje priority Unie v oblasti udržitelného rozvoje akvakultury.

Cílem OP Rybářství je především zvýšení konkurenceschopnosti tradiční akvakultury, zvýšení produkce ryb zejména z recirkulačních zařízení, zvýšení podílu zpracovaných ryb, zavádění inovací a zvyšování informovanosti spotřebitelů.

OP Rybářství zahrnuje tři ze šesti priorit Unie (dále jen „PU“) definovaných v nařízení o ENRF (PU 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje, PU 3 Podpora provádění společné rybářské politiky a PU 5 Podpora uvádění na trh a zpracování).

Programový dokument byl schválen Evropskou komisí (EK) dne 2. 6. 2015 C(2015)3755. První revize programu byla EK schválena 7. 10. 2016 C(2016)6349, druhá revize byla schválena 8. 4. 2019 C(2019)2375, třetí revize byla schválena 2. 4. 2020 C(2020)2144 a čtvrtá revize byla schválena 6. 8. 2021 C(2021)5957.

2 Obsah Výroční zprávy

Výroční zpráva se věnuje především informacím o provádění OP Rybářství z hlediska implementace a dále informacím o provádění jednotlivých priorit Unie k 31. 12. 2021, včetně uvedení plnění výsledkových, výstupových a finančních ukazatelů. Dále se zaměřuje na záležitosti, které ovlivňují výkonnost programu, přijatá nápravná opatření a činnostem ve vztahu k hodnocení operačního programu.

Implementace OP Rybářství

Rok 2021 byl z hlediska řízení implementace OP ve velké míře ovlivněn situací v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19. Od roku 2020 vláda zavedla řadu přísných omezení, která ovlivnila nejen tržní chování podniků akvakultury, ale také řízení programu. V roce 2021 byla mimo jiné vyhlášena opatření na krytí ztrát způsobených v rámci krize COVID-19. Projekty byly realizovány a proplaceny.

Rok 2021 byl z hlediska hodnocení pokroku implementace operačního programu zaměřen zejména na oblast naplňování věcných a finančních cílů, stanovených pro rok 2023, a na průběžné dočerpání celé alokace programu. V roce 2021 došlo v rámci plnění věcných cílů u většiny opatření PU 2 a PU 5 k výraznému posunu a dosažení pozitivního trendu z hlediska plnění cílových hodnot. U opatření PU 3, kde počet nově zazávazkovaných žádostí vykazuje trend velkého nárůstu, ŘO OP Rybářství predikuje postupné naplňování cílů pro rok 2023. Finanční cíle vykazují nižší míru plnění a budou postupně dosahovány v souladu s předkládanými průběžnými žádostmi o platbu do EK. Díky pozitivnímu trendu v počtu proplacených projektů a následného růstu hodnoty certifikovaných projektů bylo splněno pravidlo N+3 roku 2021 ve výši 20 586 471 EUR na 114,7 % (23 614 922) a již nyní lze predikovat naplnění pravidla N+3 pro rok 2022. V průběhu roku 2022 bude vyhlášena výzva na doplnění zásobníku projektů a postupně budou registrovány a závazkovány poslední plánované projekty.

Celkem bylo od začátku programového období do 31. 12. 2021 přijato ve 20 výzvách 1 445 Žádostí o podporu ve výši 1 761 mil. Kč (68,6 mil. EUR), což představuje 167 % celkové alokace. Ukončeno bylo 353 projektů ve výši 509,1 mil. Kč (19,8 mil. EUR) a v administraci

zůstává 1092 projektů ve výši 1 252 mil. Kč (48,8 mil. EUR), tedy cca 118,5 % alokace programu. Vydáno bylo 1 136 Rozhodnutí o poskytnutí dotace ve výši 1 184 mil. Kč (46,1 mil. EUR), tj. 112 % alokace programu. K 31. 12. 2021 bylo proplaceno celkem 753 Žádostí o platbu ve výši 715,0 mil. Kč (27,9 mil. EUR), tj. 68 % alokace. Z toho byly certifikovány veřejné výdaje 709 projektů ve výši 627,3 mil. Kč (24,3 mil. EUR), což představuje cca 59 % celkové alokace programu. U certifikovaných projektů podíl EU výdajů činí 470,6 mil. Kč (18,2 mil. EUR). V roce 2021 byly vyhlášeny 2 výzvy v rámci PU 2 a PU 5 pro opatření 2.1., 2.2.a), 2.4., 2.6., 5.3a a 5.3.

Žadatelé jeví největší zájem o opatření 2.2.a) Investice do akvakultury a opatření 2.6. a 5.3a Posílení konkurenceschopnosti podniků akvakultury (opatření kryjící ztráty způsobené následky COVID-19). Dobrou absorpční kapacitu vykazuje opatření 2.1. Inovace a 5.3. Investice do zpracování produktů. U opatření 2.4. Recirkulační systémy a průtočné systémy s dočišťováním došlo k poklesu absorpční kapacity. Absorpční kapacita se v roce 2021 zlepšila u opatření 3.1. Shromažďování údajů a výrazně také u opatření 3.2. Sledovatelnost produktů.

Provádění priorit Unie

PU 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje

Plánovaná alokace PU 2 tvoří 31 914 168 EUR, což představuje 78 % alokace na celý program (41 136 632 EUR).

K 31. 12. 2021 bylo vydáno 915 Rozhodnutí o poskytnutí dotace v celkové výši veřejných zdrojů 928,8 mil. Kč (36,2 mil. EUR). Z hlediska objemu aktuálně zazávaných finančních prostředků došlo oproti předešlému roku k pozitivnímu nárůstu. V roce 2021 vydaná Rozhodnutí o poskytnutí dotace dosáhla 100 % alokace PU 2.

Ke dni 31. 12. 2021 bylo proplaceno na PU 2 celkem 629 projektů v celkové výši veřejných zdrojů 607,3 mil. Kč (23,7 mil. EUR), což představuje 74 % alokace PU 2.

Z hlediska nastavených indikátorů docházelo u příslušných opatření k průběžnému naplňování věcných i finančních cílů stanovených pro rok 2023.

Projekty se týkaly zejména modernizací rybářských podniků, nákupů zařízení, rekonstrukce sádek, odbahnění rybníků, obnovy vozového parku a manipulační techniky. Nově byly podpořeny projekty zaměřené na krytí ztrát způsobených následky COVID-19.

PU 3 Podpora provádění Společné rybářské politiky

Plánovaná alokace PU 3 tvoří 2 846 222 EUR, což je 7 % alokace na celý program (41 136 632 EUR).

K 31. 12. 2021 byla vydána Rozhodnutí o poskytnutí dotace u 33 projektů v celkové výši veřejných zdrojů 54,7 mil. Kč (2,13 mil. EUR), tj. 75 % alokace PU 3, 13 Rozhodnutí pro opatření 3.1. ve výši 29,9 mil. Kč (1,16 mil. EUR), tj. 41 % alokace opatření 3.1. a 20 Rozhodnutí pro opatření 3.2. ve výši 24,8 mil. Kč (0,97 mil. EUR), tj. 34 % alokace opatření 3.2. Z hlediska objemu vydaných Rozhodnutí o poskytnutí dotace došlo k výraznému pokroku oproti předchozímu roku. Průběžně jsou registrovány další žádosti v rámci obou opatření PU 3 dle stanoveného plánu projektů, který je průběžně představován na MV OP Rybářství.

Celková hodnota všech aktuálně realizovaných projektů na PU 3 je 56,3 mil. Kč (2,2 mil. EUR), což představuje potenciální plnění alokace PU na 77 %.

K 31. 12. 2021 bylo proplaceno 7 projektů v rámci opatření 3.1. v celkové výši veřejných zdrojů 8,6 mil. Kč (0,33 mil. EUR), z opatření 3.2. bylo proplaceno 5 projektů v celkové výši veřejných zdrojů 0,32 mil. Kč (0,01 mil. EUR). Koncem roku 2021 představuje finanční objem

proplacených projektů 12 % alokace PU 3. Velký rozdíl ve vydaných Rozhodnutích a proplacených projektech je způsoben tím, že projekty jsou realizovány po vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace a teprve po ukončení realizace dochází k podání Žádosti o platbu.

Pro opatření 3.1. vyhlásil ŘO OP Rybářství v únoru 2017 kontinuální výzvu s příjmem žádostí do 31. 7. 2023. Do konce roku 2021 bylo zaregistrováno 14 Žádostí o podporu ve výši 36,4 mil. Kč celkových veřejných zdrojů (1,4 mil. EUR). Žadatelem je Ministerstvo zemědělství (MZe) a Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI).

V opatření 3.2. byla v říjnu 2016 vyhlášena výzva pro příjem Žádostí o podporu. V roce 2020 došlo v rámci opatření k zařazení dalších možných příjemců podpory a způsobilých výdajů. Do 31. 12. 2021 bylo přijato 26 Žádostí o podporu ve výši 45,7 mil. Kč celkových veřejných zdrojů (1,8 mil. EUR).

V opatření 3.1. byla žadatelům poskytnuta metodická pomoc při přípravě sběru dat a vývoje webového portálu pro sběr dat tzv. akvaportálu. Byly uspořádány workshopy se zástupci vybraných útvarů MZe k přípravě dotazníku pro sběr dat a specifikaci zadávacích podmínek pro akvaportál. V roce 2021 byl ukončen sběr a zpracování dat v akvakultuře za rok 2017 a 2018. Uvedená data byla zaslána do EK. V roce 2021 byla podepsána smlouva na sběr dat v akvakultuře za rok 2019 a 2020. Zároveň byl v roce 2021 registrován projekt na tvorbu nového webového portálu pro sběr dat v akvakultuře, projekty na personální zajištění kontaktního místa pro sběr dat a pro zajištění funkce Národního zpravodaje pro akvakulturu ČR, projekt na Revizi Plánu managementu úhoře říčního (*Anguilla anguilla*) v České republice a projekt na Monitoring migrace úhoře říčního (*Anguilla anguilla*) na území České republiky.

V roce 2021 byly realizovány 3 tematické úkoly pro ÚZEI. Jedná se o činnosti spojené s funkcí Národního zpravodaje, o analýzu současného stavu sběru dat a předávání informací v oblasti akvakultury v ČR a vývoj Akvaportálu ČR (informační a datové sítě). Byl také zpracován pracovní návrh jednotné koncepce pro podporu digitalizace předávání dat v oblasti akvakultury.

Část alokace opatření 3.1. byla v rámci čtvrté revize realokována na opatření pro krytí ztrát způsobených v rámci krize COVID (jedná se o 10 % alokace PU 3). Část alokace opatření 3.1. byla v rámci čtvrté revize realokována do opatření 3.2. na pokrytí přezávkování.

V Opatření 3.2. byl v roce 2020 rozšířen okruh způsobilých žadatelů o podniky akvakultury a zpracovatele ryb. Tímto došlo k otevření opatření pro podnikatelské subjekty, které mohou využít podpory v sektoru zpracování (pořízení baliček, etiketovaček apod.).

Dohled ze strany ŘO nad realizací a proplácením projektů u PU 3 bude pokračovat i v roce 2022.

PU 5 Podpora uvádění na trh a zpracování

Plánovaná alokace PU 5 tvoří 4 674 070 EUR, to je 11 % alokace na celý OP Rybářství (41 136 632 EUR).

Ke dni 31. 12. 2021 bylo vydáno 135 Rozhodnutí o poskytnutí dotace v celkové výši veřejných zdrojů 150,0 mil. Kč (5,8 mil. EUR). Ke konci roku 2021 je zazávkováno 100 % alokace PU 5. Ve finančním vyjádření lze konstatovat pozitivní vývoj a pokrok k nastaveným cílům PU.

Ke dni 31. 12. 2021 bylo proplaceno na PU 5 celkem 71 projektů v celkové výši veřejných zdrojů 71,6 mil. Kč (2,8 mil. EUR). Proplacené projekty zahrnují 60 % alokace PU 5 a oproti roku 2020 došlo ke značnému pokroku.

Z hlediska nastavených indikátorů docházelo u příslušných opatření k průběžnému naplňování věcných i finančních cílů stanovených pro rok 2023.

Úspěšně se realizují projekty nových zpracoven ryb, projekty týkající se modernizace zpracoven ryb a nově podpořené projekty zaměřené na krytí ztrát způsobených následky COVID-19.

Technická pomoc

Plánovaná alokace u Technické pomoci činí 1 702 172 EUR, což představuje 4 % na celý OP Rybářství.

Na základě analýzy současného stavu čerpání v rámci čtvrté revize OP Rybářství bylo zjištěno, že část finančních prostředků nebude využita v současném programovém období a bylo rozhodnuto o převodu 15 mil. Kč (0,6 mil. EUR) na opatření 2.2.a) Investice do akvakultury, kde již finanční prostředky chyběly. Realokací finančních prostředků bylo zajištěno dočerpání Technické pomoci v rámci OP Rybářství 2014–2020.

Příjem Žadostí o podporu z Technické pomoci byl zahájen koncem roku 2015, jedná se o kontinuální výzvu. V souladu s plánem projektů bylo k 31. 12. 2021 zaregistrováno 58 Žadostí o podporu ve výši 55,9 mil. Kč celkových veřejných výdajů (2,2 mil. EUR). Pro 53 Žadostí o podporu bylo vydáno Stanovení výše výdajů (právní akt) v celkové výši veřejných zdrojů ve výši 50,1 mil. Kč (2,0 mil. EUR). Vydaná Rozhodnutí (stanovení výše výdajů) o poskytnutí dotace dosáhla 118 % alokace Technické pomoci (v případě započtení úspor je aktuální stav realizovaných projektů na úrovni 98 %). K 31. 12. 2021 bylo proplaceno celkem 41 projektů ve výši 27,2 mil. Kč (1,2 mil. EUR), což představuje 71 % alokace Technické pomoci. Projekty se týkají organizace a zabezpečení monitorovacích výborů a výročních konferencí, seminářů, hodnocení projektů, personálního zajištění, posouzení a aktualizace finančních limitů způsobilých výdajů, přípravy a dodání propagačních předmětů a tištěných materiálů, poradenských služeb, vzdělávání, hodnocení a analýz potřebných k řízení operačního programu. V letech 2019–2021 byl realizován projekt pro přípravu analýz důležitých pro zpracování programového dokumentu na období 2021–2027 a aktualizaci VNSPA, včetně realizace Strategického environmentálního hodnocení (SEA).

Zveřejnění příjemců OP Rybářství je uvedeno na následujících odkazech:

PU 2: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi-1/priority-unie/priorita-unie-2/>

PU 3: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi-1/priority-unie/priorita-unie-3/>

PU 5: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi-1/priority-unie/priorita-unie-5/>

Výkonnostní rámec, záležitosti ovlivňující výkonnost programu a nápravná opatření

Milníky a cíle OP Rybářství byly nastaveny v souladu Víceletým národním strategickým plánem pro akvakulturu (VNSPA), Analýzou absorpční kapacity OP Rybářství, Ex-ante hodnocením a expertními odhady. Při nastavování milníků a cílů byly zohledněny tyto faktory: finanční plán OP, plnění pravidla n+3, termíny vyhlášení výzev, objem žádostí o platbu, ukazatele výstupu s více než 50 % přídělem na prioritě Unie a zpoždění implementace OP. Milníky a cíle OP Rybářství jsou pravidelně měsíčně vyhodnocovány v rámci reportingu pro národní koordinační orgán MMR-NOK.

V roce 2021 došlo v rámci čtvrté revize OP Rybářství k úpravě věcných i finančních cílů pro rok 2023. ŘO směřuje veškeré aktivity k pokroku v oblasti naplňování cílů pro rok 2023.

ŘO OP Rybářství predikuje postupné naplňování cílů pro rok 2023 na PU 2, PU 3 a PU 5.

Při vyhlášení prvních výzev zaznamenal ŘO OP Rybářství nižší zájem žadatelů o opatření, než jaký byl na základě předpokladů a analýz očekáván. Z tohoto důvodu ŘO OP Rybářství

provedl na přelomu roku 2015/2016 a 2016/2017 hodnocení s cílem zjistit důvody nižší absorpční kapacity. V souladu s doporučeními z evaluací byla přijata nápravná opatření, na základě kterých docházelo postupně ke zlepšení absorpční kapacity, a to na všech Prioritách Unie.

Konkrétně byly provedeny dílčí úpravy v administraci projektů, byly vydány příručky pro žadatele, zároveň byla v letech 2018-2019 realizována komunikační kampaň s cílem zvýšit informovanost a povědomí žadatelů o možnostech podpory a zvýšit metodickou podporu žadatelům a příjemcům.

Důležitým krokem pro zlepšení absorpční kapacity v klíčových opatřeních bylo také zvýšení frekvence výzev na 2 x ročně u opatření 2.2.a), 2.4. a 5.3. V PU 3 ŘO OP Rybářství po schválení 3. revize OP Rybářství v roce 2020 umožnil rozšířit okruh příjemců podpory o podniky akvakultury a zpracovatele ryb. Tímto došlo k otevření opatření 3.2. pro podnikatelské subjekty, které využily podporu k zajištění sledovatelnosti produktů akvakultury v sektoru zpracování ryb. Alokace tohoto opatření tak byla pokryta. Dále byl zaveden v rámci 19. a plánované 21. výzvy zásobník projektů, který postupně kryje úspory programu a zajišťuje tak jeho dočerpání.

V roce 2020 Vláda ČR vyhlásila nouzový stav pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti se šířením onemocnění COVID-19 a spolu s ním řadu přísných omezení. V souvislosti s přijatými vládními opatřeními došlo v odvětví akvakultury k největším ztrátám vlivem snížení a posléze úplného zastavení exportu tržní ryby na zahraniční trhy. Další ztráty byly způsobeny propadem cen, dalšími vícenáklady na transport, skladování a zpracování ryb.

V souvislosti s touto situací ŘO přijal v roce 2020 nápravná opatření, která pokračovala i v roce 2021.

V roce 2021 ŘO OP Rybářství realizoval výzvu pro kompenzaci snížených tržeb. Realizované projekty byly ještě v tom samém roce proplaceny.

S ohledem na potřebu reagovat na dopady probíhající krize COVID-19 a s ohledem na dosažení co nejefektivnějších výsledků implementace byla připravena v roce 2021 čtvrtá revize programového dokumentu. Revize se týkala přidání opatření, která finančně kryjí ztráty způsobené krizí způsobenou výskytem onemocnění COVID-19, realokace finančních prostředků, úpravy indikátorů a úpravy cílů hodnot výkonnostního rámce pro rok 2023.

Činnosti ve vztahu k plánu hodnocení

V rámci příprav na nové programové období 2021–2027 realizoval ŘO OP Rybářství v letech 2019–2021 projekt, jehož součástí bylo mimo jiné provedení hodnocení SEA pro revidovaný Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu a pro nový OP Rybářství 2021–2027. Obě hodnocení byla v roce 2021 dokončena.

ŘO OP Rybářství připravuje Evaluační plán pro OP Rybářství 2021–2027, který bude schválen MV OP Rybářství na podzim 2022.

Závěr

Výroční zpráva byla projednána a schválena Monitorovacím výborem dne 19. 5. 2022 a následně dne 7. 7. 2022 byla schválena Evropskou komisí.